

Průzkum vodních makrofyt v rybníku Rosnička v roce 2021

63g. Opatovské rozvodí, 6264b, Svitavy: rybník Rosnička na severozápadním okraji města, 49°46'15,7"N, 16°27'6,7"E (střed lokality), ca 440 m n. m.

Průzkum byl zaměřen jak na výskyt původních druhů vodních makrofyt, tak na vysazené druhy rostlin v rámci revitalizačního projektu v roce 2019–2020, včetně těch na plovoucích ostrůvcích. Průzkum rybníčních litorálů nezahrnuje supralitorální zónu.

V níže uvedených seznamech taxonů jsou označeny druhy zvláště chráněné dle vyhlášky č. 395/92 Sb. k zákonu č. 114/92 Sb. (§O – ohrožené) a druhy zařazené do Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (Grulich 2017) (C3 – ohrožené, C4a – vzácnější taxony vyžadující další pozornost,) vč. kategorií IUCN (NT – Near Threatened, LC – Least Concern). Některé druhy jsou označeny zkratkami **neo** – neofyt, **nat** – zdomácnělý, **cas** – přechodně zavlečený a **inv** – invazní podle Katalogu nepůvodních rostlin České republiky (Pyšek et al. 2012). Použitá nomenklatura je podle Klíče ke květeně České republiky (Kaplan et al. 2019).

Během průzkumu (18. 7. a 21. 7. 2021) byly na lokalitě zjištěny tyto druhy vodních makrofyt:

Ceratophyllum demersum (růžkatec ostnitý)

Roztroušeně v severovýchodní části rybníka.

Elodea canadensis (vodní mor kanadský), **neo/nat**

Jen na několika místech v eulitorálu.

Myriophyllum spicatum (stolístek klasnatý)

Masový výskyt na velké části plochy rybníka. Většinou společně s porosty šroubatky (rod *Spirogyra*).

Najas marina (řečanka přímořská), **C3, NT**

Roztroušeně v několika koloniích. Jedná se o pozoruhodný výskyt, podrobněji Lustyk (2020a, 2020b).

Nymphaea cv. **div.** (nepůvodní druhy a kultivary leknínů), **neo/cas**

Ve třech menších porostech při severozápadním a jižním břehu rybníka.

Nuphar lutea (stulík žlutý), **C4a, LC**

Ve třech porostech v severním, jižním a západním cípu rybníka. Největší z nich je v západním cípu rybníka na ploše asi 1200 m². Jedná se o nepůvodní výskyt. Rostliny byly do rybníka přeneseny v roce 2019 z jezírka v parku Jana Palacha.

Persicaria amphibia (rdesno obojživelné)

Pouze v několika malých porostech při severozápadním a východním břehu rybníka.

Potamogeton crispus (rdest kadeřavý)

V plošně omezených porostech především v západní a severozápadní části rybníka.

Potamogeton lucens (rdest světlý), **C3, NT**

Zhruba v patnácti až dvaceti porostech v západní a severozápadní části rybníka na celkové ploše asi 120 m².

Potamogeton natans (rdest vzplývavý)

V několika menších porostech v jižní a severní části rybníka.

Ranunculus circinatus (lakušník okrouhlý), **C3, NT**
Hojně v severní části rybníka.

Ranunculus peltatus (lakušník štítnatý)
Roztroušeně v severozápadní části rybníka.

Stuckenia pectinata (rdest hřebenitý)
Ojediněle v severní části rybníka.

Druhová diverzita vodních makrofyt je v roce 2021 podobná jako v roce 2019. Oproti stavu v roce 2020 (Lustyk 2020b) došlo k masivnímu rozvoji některých druhů (*Myriophyllum spicatum*, *Ranunculus circinatus*). Intenzivní rozvoj některých mokřadních druhů je patrný také na plovoucích ostrůvcích a dochází na nich také k postupnému nárůstu počtu rostlinných druhů. V zimních období je z ostrůvků odstraňována podstatná část biomasy (J. Vostřel in verb.). Na části z nich by bylo možné experimentálně provést odstranění biomasy již v srpnu, tím by mohly být do jisté míry potlačeny konkurenčně silné druhy (např. *Carex acuta*, *Glyceria maxima*, *Phalaris arundinacea*).

Plovoucí ostrůvky v západní části rybníka

Alnus glutinosa (olše lepkavá)
Alnus incana (olše šedá)
Alopecurus aequalis (psárka plavá)
Betula pendula (bříza bělokorá)
Bidens frondosa (dvouzubec černoplodý), **neo/inv**
Bidens tripartita (dvouzubec trojdílný)
Carex acuta (ostřice štíhlá)
Carex hirta (ostřice srstnatá)
Carex pseudocyperus (ostřice nedošáchor), **C4a, NT**
Carex vesicaria (ostřice měchýřkatá)
Epilobium palustre (vrbovka bahenní), **C4a, NT**
Galium palustre (svízel bahenní)
Glyceria maxima (zblochan vodní)
Juncus articulatus (sítina článkovaná)
Juncus effusus (sítina rozkladitá)
Lycopus europaeus (karbinec evropský)
Menyanthes trifoliata (vachta trojlistá), **C3, NT, §O**
Myosotis nemorosa (pomněnka hajní)
Oenanthe aquatica (halucha vodní)
Persicaria lapathifolia (rdesno blešník)
Phalaris arundinacea (chrastice rákosovitá)
Populus tremula (topol osika)
Ranunculus sceleratus (pryskyřník lýtý)
Typha latifolia (orobinec širokolistý)
Veronica anagallis-aquatica (rozrazil drchničkovitý)

Plovoucí ostrůvky v severovýchodní části rybníka (u přítoku)

Alnus glutinosa (olše lepkavá)

Alnus incana (olše šedá)
Alopecurus aequalis (psárka plavá)
Alopecurus pratensis (psárka luční)
Bidens frondosa (dvouzubec černoplodý), **neo/inv**
Carex acuta (ostřice štíhlá)
Carex acutiformis (ostřice kalužní)
Carex appropinquata (ostřice odchylná), **C3, NT**
Carex elongata (ostřice prodloužená)
Carex pseudocyperus (ostřice nedošáchor), **C4a, NT**
Carex vesicaria (ostřice měchýřkatá)
Epilobium hirsutum (vrbovka chlupatá)
Epilobium palustre (vrbovka bahenní), **C4a, NT**
Epilobium tetragonum (vrbovka čtyřhranná)
Galium palustre (svízel bahenní)
Glyceria maxima (zblochan vodní)
Iris pseudacorus (kosatec žlutý)
Juncus effusus (sítina rozkladitá)
Lemna minor (okřehek menší)
Lycopus europaeus (karbinec evropský)
Lysimachia nummularia (vrbina penízková)
Mentha sp. (máta)
Menyanthes trifoliata (vachta trojlistá), **C3, NT, §O**
Myosotis nemorosa (pomněnka hajní)
Oenanthe aquatica (halucha vodní)
Persicaria lapathifolia (rdesno blešník)
Phalaris arundinacea (chrastice rákosovitá)
Rumex maritimus (šřovík přímořský)
Scutellaria galericulata (šišák vroubkovaný)
Solanum dulcamara (lilek potměchuť)
Typha latifolia (orobinec širokolistý)
Veronica beccabunga (rozrazil potoční)

Litorál rybníka

Alnus glutinosa (olše lepkavá)
Alopecurus pratensis (psárka luční)
Armoracia rusticana (křen selský)
Bidens frondosa (dvouzubec černoplodý), **neo/inv**
Calystegia sepium (opletník plotní)
Carex acuta (ostřice štíhlá)
Carex acutiformis (ostřice kalužní)
Carex paniculata (ostřice latnatá), **C4a, LC**
Carex pseudocyperus (ostřice nedošáchor), **C4a, NT**
Carex riparia (ostřice pobřežní), **C4a, NT**
Carex vesicaria (ostřice měchýřkatá)
Eleocharis palustris agg. (okruh bahničky mokřadní)
Epilobium adenocaulon (vrbovka žláznatá), **neo/nat**
Galium palustre (svízel bahenní)
Geranium palustre (kakost bahenní)
Geranium pratense (kakost luční)

Geum urbanum (kuklík městský)
Glyceria maxima (zblochan vodní)
Impatiens parviflora (netýkavka malokvětá), **neo/inv**
Iris pseudacorus (kosatec žlutý)
Leersia oryzoides (tajnička rýžovitá), **C3, NT**
Lycopus europaeus (karbinec evropský)
Lythrum salicaria (kyprej vrbice)
Myosotis nemorosa (pomněnka hajní)
Phalaris arundinacea (chrastice rákosovitá)
Phleum pratense (bojínek luční)
Phragmites australis (rákos obecný)
Poa trivialis (lipnice obecná)
Potentilla anserina (mochna husí)
Salix cinerea (vrba popelavá)
Salix euxina (vrba křehká)
Scirpus sylvaticus (skřípina lesní)
Sparganium erectum (zevar vzpřímený)
Symphytum officinale (kostival lékařský)
Tilia cordata (lípa srdčitá)
Typha angustifolia (orobinec úzkolistý)
Typha latifolia (orobinec širokolistý)
Urtica dioica (kopřiva dvoudomá)

V rámci vodních makrofyt nebyl během průzkumu na rybníku Rosnička zaznamenán žádný přirozeně se vyskytující zvláště chráněný druh podle vyhlášky č. 395/92 Sb.

Byly zaznamenány celkem **čtyři taxony** zařazené do Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (Grulich 2017): z kategorie ohrožených taxonů (C3) *Najas marina*, *Potamogeton lucens* a *Ranunculus circinatus*, z kategorie vzácnějších taxonů vyžadujících pozornost – méně ohrožené (C4a) *Nuphar lutea* (podrobnosti k výskytu viz výše).

Na plovoucích ostrůvcích byl zaznamenán zvláště chráněný druh podle vyhlášky č. 395/92 Sb. z kategorie ohrožených *Menyanthes trifoliata*. V tomto případě se jedná o nepůvodní výskyt. Rostliny byly na plovoucí ostrůvky přeneseny v roce 2019 z bývalé protipožární nádrže v ul. 5. května (u železničního nádraží). Původ této zdrojové populace je neznámý.

Z pohledu Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (Grulich 2017) byly zaznamenány celkem **čtyři taxony**: z kategorie ohrožených taxonů (C3) *Carex appropinquata* a *Menyanthes trifoliata*, z kategorie vzácnějších taxonů vyžadujících pozornost – méně ohrožené (C4a) *Carex pseudocyperus* a *Epilobium palustre*.

V litorálu rybníka byly zaznamenány **čtyři taxony** zařazené do Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (Grulich 2017): z kategorie ohrožených taxonů (C3) *Leersia oryzoides*, z kategorie vzácnějších taxonů vyžadujících pozornost – méně ohrožené (C4a) *Carex paniculata*, *C. pseudocyperus* a *C. riparia*.

Průzkum vodních makrofyt v retenční nádrži Nad rybníkem Rosnička v roce 2021

63g. Opatovské rozvodí, 6264b, Svitavy: retenční nádrž Nad rybníkem Rosnička na přítoku (Svitava) do rybníka Rosnička na severozápadním okraji města, 49°46'35.9"N, 16°26'59.7"E, ca 445 m n. m.

Během průzkumu (17. 7. 2021) byly na lokalitě zaznamenány jen dva druhy vodních makrofyt: *Stuckenia pectinata* (rdest hřebenitý; jen ojedinele poblíž hráze) a *Lemna minor* (okřehek menší).

Litorál nádrže

Achillea ptarmica (řebříček bertrám)

Alchemilla subcrenata (kontryhel vroubkovaný)

Alnus glutinosa (olše lepkavá)

Alnus incana (olše šedá)

Alopecurus pratensis (psárka luční)

Artemisia vulgaris (pelyněk černobýl)

Calamagrostis canescens (třtina šedavá)

Carex hirta (ostřice srstnatá)

Carex remota (ostřice oddálená)

Carex vulpina (ostřice liščí)

Cirsium canum (pcháč šedý)

Cirsium oleraceum (pcháč zelinný)

Crepis biennis (škarda dvouletá)

Deschampsia cespitosa (metlice trsnatá)

Epilobium angustifolium (vrbovka úzkolistá)

Epilobium adenocaulon (vrbovka žláznatá), **neo/nat**

Epilobium montanum (vrbovka horská)

Equisetum arvense (přeslička rolní)

Eupatorium cannabinum (sadec konopáč)

Festuca gigantea (kostřava obrovská)

Filipendula ulmaria (tužebník jilmový)

Frangula alnus (krušina olšová)

Fraxinus excelsior (jasan ztepilý)

Galium elongatum (svízel prodloužený), **C4a, LC**

Galium palustre (svízel bahenní)

Geranium palustre (kakost bahenní)

Geranium pratense (kakost luční)

Geum urbanum (kuklík městský)

Glyceria maxima (zblochan vodní)

Iris cf. *sibirica* (kosatec); jedna kvetoucí rostlina; 21. 6. 2021 foto *J. Vostřel*; nejspíše se jedná o výsadbu, v době průzkumu nebyl druh nalezen, rostlina byla patrně utržena.

Iris pseudacorus (kosatec žlutý)

Juncus effusus (sítina rozkladitá)

Knautia drymeia (chrastavec křovištní), **C4a, LC**

Lathyrus pratensis (hrachor luční)

Leersia oryzoides (tajnička rýžovitá), **C3, NT**

Lysimachia nummularia (vrbina penízková)

Lysimachia vulgaris (vrbina obecná)

Myosotis nemorosa (pomněnka hajní)

Phalaris arundinacea (chrastice rákosovitá)

Phragmites australis (rákos obecný)
Ranunculus repens (pryskyřník plazivý)
Rumex crispus (šťovík kadeřavý)
Salix euxina (vrba křehká)
Scirpus sylvaticus (skřípina lesní)
Scutellaria galericulata (šišák vroubkovaný)
Solidago gigantea (zlatobýl obrovský), **neo/inv**
Symphytum officinale (kostival lékařský)
Tussilago farfara (podběl lékařský)
Typha latifolia (orobinec širokolistý)
Urtica dioica (kopřiva dvoudomá)
Veronica beccabunga (rozrazil potoční)
Viburnum opulus (kalina obecná)
Vicia cracca (vikev ptačí)

V rámci vodních makrofyt nebyl během průzkumu retenční nádrže Nad rybníkem Rosnička zaznamenán žádný zvláště chráněný druh podle vyhlášky č. 395/92 Sb. ani druh zařazený do Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (Grulich 2017).

V litorálu nádrže byly zaznamenány celkem **tři taxony** zařazené do Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (Grulich 2017): v kategorii ohrožených taxonů (C3) ***Leersia oryzoides***, v kategorii vzácnějších taxonů vyžadujících pozornost – méně ohrožené (C4a) ***Galium elongatum* a *Knautia drymeia***.

zpracoval P. Lustyk
21. 7. 2021

Literatura

- Grulich V. (2017): Červený seznam cévnatých rostlin ČR. – In: Grulich V. & Chobot K. [eds], Červený seznam ohrožených druhů České republiky, cévnaté rostliny, Příroda 35: 75–132.
- Kaplan Z., Danihelka J., Chrtek J. jun., Kirschner J., Kubát K., Štech M. & Štěpánek J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 pp.
- Lustyk P. (2020a): *Najas marina*. – In: Lustyk P. & Doležal J. [eds], Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XVIII., Zprávy Čes. Bot. Společ. 55: 27–138.
- Lustyk P. (2020b): Průzkum vodních makrofyt v rybníku Rosnička v roce 2020. – Ms., 2 p. [Depon in: Odbor životního prostředí, Městský úřad Svitavy]
- Pyšek P., Danihelka J., Sádlo J., Chrtek J. jr., Chytrý M., Jarošík V., Kaplan Z., Krahulec F., Moravcová L., Pergl J., Štajerová K. & Tichý L. (2012): Catalogue of alien plants of the Czech Republic (2nd edition): checklist update, taxonomic diversity and invasion patterns. – Preslia 84: 155–255.